

Dr. Farkas Csaba
egyetemi docens

EGYÉNI VÁLLALKOZÁS. EGYÉNI CÉG.

TÁRSASÁGI JOG II.

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen
készült az Európai Unió támogatásával.

Projekt azonosító: EFOP-3.4.3-16-2016-00014

EGYÉNI VÁLLALKOZÁS, EGYÉNI CÉG

*Olaszólecke
Időigénye 50 perc*

Dr. Farkas Csaba
egyetemi docens
Szegedi Tudományegyetem
Állam-és Jogtudományi Kar
Civilisztikai Tudományok Intézete

1. Bevezetés
2. A törvény személyi hatálya
3. Kizáró okok
4. Egyéni vállalkozó-egyszemélyes korlátolt felelősségű társaság
5. Egyéni cég
6. Egyéni cég alapítása
7. Létesítő okirat érvénytelensége
8. Egyéni cég felelőssége
9. Egyéni cég megszűnése

1

1. Bevezetés

Az olvasóleckében az egyéni vállalkozó személyét, az egyéni vállalkozást, annak működését, jellemzőit csak a szükséges mértékben érintjük. Nem célunk az egyéni vállalkozás részletekbe menő ismertetése. Alapvetően az egyéni vállalkozó - korlátolt felelősségű társaság, és az egyéni cég intézményét vizsgáljuk. A bevezetőben az egyéni vállalkozás tekintetében azt részletezzük, hogy ki lehet egyéni vállalkozó. Ennek ismerete ugyanis elengedhetetlenül szükséges az egyéni vállalkozó - korlátolt felelősségű társaság, valamint az egyéni cég részletszabályinak a megismeréséhez.

Már az 1998. évi VI. törvény lehetővé tette mind a belföldi, mind a külföldi személyek számára, hogy Magyarországon társas vállalkozást alapítsanak, illetve hogy meglévő gazdasági társasághoz csatlakozzanak. A gazdasági élet egyik alapvető pillére a gazdasági társaság ezzel fokozatosan kezdett tért hódítani. A gazdaság másik

meghatározó szereplője az *egyéni vállalkozás*. Az egyéni vállalkozásról először az 1990. évi. V. törvény rendelkezett, amely jogszabály 1990. április 01. napján lépett hatályba. A törvény számos módosítást élt meg, majd végül hatályon kívül helyezték és helyébe lépett 2009. december 01. napjától az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló 2009. évi CXV. törvény. Alapvető kodifikációs cél volt az egyéni vállalkozókra vonatkozó szabályok egyszerűsítése és az egyéni cég jogi szabályozásának a megteremtése.

Az egyéni vállalkozó nagykorú, cselekvőképes természetes személy, aki saját gazdasági kockázatvállalása mellett Magyarország területén, üzletszerű gazdasági tevékenységet végez.

2. A törvény személyi hatálya

A törvény a lehető legszélesebb körben határozza meg az egyéni vállalkozóként tevékenykedők körét. Egyéni vállalkozó lehet

- ☞ Magyar állampolgár
- ☞ Uniós állampolgár, vagy annak családtagja,
- ☞ Az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más államnak (Norvégiának, Liechtensteinnek vagy Izlandnak) az állampolgára, vagy annak családtagja,
- ☞ Svájci állampolgár, és annak családtagja,
- ☞ Magyarországra bevándorolt, vagy Magyarországon letelepedett személy,
- ☞ Keresőtevékenység folytatása, családegyesítés vagy tanulmányok folytatása céljából kiadott tartózkodási engedéllyel rendelkező személy,
- ☞ A humanitárius célból kiadott tartózkodási engedéllyel rendelkező befogadott és hontalan személy.

3. Kizáró okok

A kizáró okok körében azokat az eseteket vesszük sorra, amikor az illető személy nem lehet egyéni vállalkozó. Az egyéni vállalkozónak a bejelentésben kizárólag nyilatkoznia kell a kizáró okok fenn nem állásáról, melynek valóságát a nyilvántartást vezető szervnek kell utólagosan ellenőriznie.

Nem lehet egyéni vállalkozó:

- ☞ Kiskorú személy,
- ☞ Aki cselekvőképességet érintő gondnokság alatt áll,

☞ Akit a közélet tisztasága elleni, nemzetközi közélet tisztasága elleni, gazdasági, vagyon elleni bűncselekmény, korrupciós, vagyon elleni erőszakos, vagyon elleni, szellemi tulajdonjog elleni, pénz- és bélyegforgalom biztonsága elleni, költségvetést károsító, pénzmosás, a gazdálkodás rendjét sértő, a fogyasztók érdekeit és a gazdasági verseny tisztaságát sértő, vagy a tiltott adatszerzés és az információs rendszer elleni, bűncselekmény miatt jogerősen végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, amíg az elítéléséhez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól nem mentesül, *Az egyéni vállalkozó a gazdasági élet egyik meghatározó szereplője. Itt azokkal a bűncselekményekkel találkozunk, amelyek leginkább veszélyeztetik a gazdasági élet tisztaságát. A szabályozást a vásárlók, a fogyasztók, a szerződő partnerek érdekeinek a védelme teszi indokolttá. Amennyiben valaki mentesül a hátrányos következmények alól, akkor a kizáró ok megszűnik.*

☞ Akit szándékos bűncselekmény miatt jogerősen egy évet meghaladó, végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, amíg az elítéléséhez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól nem mentesül. *Ez a kizáró ok a vállalkozás törvényes működését szolgálja. Feltétele a szándékos elkövetés, az 1 évet meghaladó büntetési tétel, valamint, hogy az elkövetőt végrehajtandó szabadságvesztésre ítéljék. A feltételek konjunktív kapcsolatban állnak egymással. Hasonlóan a fentebb tárgyalt kizáró okhoz, ha az elkövető mentesült a hátrányos következmény alól, akkor a kizáró ok megszűnik.*

☞ Aki egyéni cég tagja. *Egy természetes személy csak egy egyéni vállalkozást alapíthat. Az egyéni céget csak egyéni vállalkozó hozhatja létre. Az egyéni vállalkozói jogviszony az egyéni cég alapításával megszűnik, így nem lehet egyéni vállalkozó az, aki egyéni cég tagja.*

☞ Gazdasági társaság korlátlanul felelős tagja. *A korlátlan felelősségek halmozását a törvény kizárja. A gazdasági társaságok közül a közkereseti társaság tagjának és a betéti társaság belfelőlő tagjának a felelőssége korlátlan. Aki ezeknél a társaságoknál tagi, illetve belfelőlő pozíciót tölt be az - elsősorban hitelezővédelmi - szempontok miatt egyéni vállalkozást, egyéni céget nem alapíthat.*

4. Egyéni vállalkozó – egyszemélyes korlátolt felelősségű társaság

A jogalkotó lehetőséget biztosít arra, hogy az egyéni vállalkozó a vállalkozói tevékenységét korlátolt felelősségű társaság formában továbbfolytassa. Ez az egyéni vállalkozó szabad döntése, melyet az egyéni vállalkozás alatt bármikor indokolás nélkül megtehet.

Az elhatározás során az alábbiakat kell szem előtt tartani:

☞ Nincs lehetőség arra, hogy a kft. alapításában az egyéni vállalkozó mellett más személy is részt vegyen. Az egyéni vállalkozó csak egyedül lehet tagja a társaságnak. A cégnyilvántartásba történő bejegyzést követően ilyen tiltó szabállyal már nem találkozunk, így lehetőség van arra, hogy később a kft.-ben más személy is szerezzon üzletrészt.

☞ A gazdasági tevékenység továbbfolytatására csak korlátolt felelősségű társaság formájában kerülhet sor. Más gazdasági társasági forma nem jöhet szóba.

☞ Az egyszemélyes korlátolt felelősségű társaság alapítására vonatkozó rendelkezéseket tiszteletben kell tartani.

☞ Amennyiben az egyéni vállalkozó a tevékenységét szünetelteti, akkor nem alapíthat korlátolt felelősségű társaságot.

☞ A korlátolt felelősségű társaság bejegyzését követő öt évig az egyéni vállalkozó nem lehet gazdasági társaság korlátlanul felelős tagja (közkereseti társaság tagja, betéti társaság belfelőlő tagja). Ennek indoka az, hogy a gazdasági társaság megalapítása az egyéni vállalkozóval szemben fennálló követeléseket nem teszi lejárttá.

☞ A társaság bejegyzését követő öt évig nem létesíthet egyéni vállalkozói jogviszonyt. Az ok ebben az esetben is a korlátlan felelősségek kumulálásának a tilalmában keresendő.

☞ A korlátolt felelősségű társaság előtársaságként nem működhet. Amennyiben a kft. bejegyzésére nem kerül sor, akkor az egyéni vállalkozás változatlan feltételek mellett működik tovább.

5. Egyéni cég

Az egyéni cég az egyéni vállalkozói nyilvántartásban szereplő természetes személy által alapított, jogi személyiséggel nem rendelkező jogalany, amely a cégnyilvántartásba történő bejegyzéssel jön létre.

Az egyéni cég jogképes, ennek megfelelően cégneve alatt jogokat szerezhet és kötelezettségeket vállalhat.

Főszabály szerint az egyéni cégnek egy tagja van. Egy természetes személy pedig csak egy egyéni cég tagja lehet. Ennek jogpolitikai indoka a hitelezővédelemben ragadható meg. A jogalkotó a korlátlan felelősségek halmozását tiltja.

4

6. Az egyéni cég alapítása

Az egyéni cég alapítása az egyéni vállalkozó számára opció. Ezzel összefüggésben az alábbi korlátozó rendelkezéssel találkozunk:

- ☞ Nem alapíthat egyéni céget a tevékenységét szüneteltető egyéni vállalkozó a szünetelés időtartama alatt.
- ☞ Az egyéni cég átalakulással nem hozható létre.
- ☞ Egyéni cég non-profit tevékenységre nem alapítható.
- ☞ Az alapító okirat aláírásának legkorábbi napja az egyéni vállalkozó nyilvántartásba vételét követő nap.

Az egyéni cég létesítő okiratát alapító okiratnak nevezzük.

Az alapító okirat formai elemei

Az alapító okiratot kötelezően írásba kell foglalni, annak minden oldalát folyamatos sorszámozással kell ellátni és a tagnak minden oldalt alá kell írni. Az okiratot közjegyző közokiratba foglalja, vagy amennyiben ügyvéd jár el, akkor a létesítő okiratot ellenjegyzi. A jogász közreműködés az egyéni cég alapításakor (módosításakor) elengedhetetlen, ugyanis az alapítás (módosítás) folyamata összetett, a cégeljárás a mindennapi ügyletektől eltérő, speciális szaktudást igényel.

Az alapító okirat tartalmi elemei

Nézzük meg, hogy a létesítő okirat milyen kötelező elemeket tartalmaz:

- ☞ Cégnév.
- ☞ Székhely.
- ☞ Az alapító tag családi és utóneve, anyja neve, lakóhelye, vállalkozói nyilvántartási száma.
- ☞ Az egyéni cég főtevékenysége, és valamennyi egyéb tevékenységi köre.
- ☞ Vezető tisztségviselő neve, lakcíme. *Az egyéni cég ügyvezetését a tag, vagy harmadik személy is elláthatja*
- ☞ Cégjegyzésre jogosult neve.
- ☞ A jegyzett tőke mértéke, a rendelkezésre bocsátásának módja és ideje, valamint a tag vagyoni betétjének az összege. *Abban az esetben, ha az egyéni cég jegyzett tőkéje a kettőszázezer forintot nem éri el, akkor a jegyzett tőke*

200.000.-Ft

csak készpénzbetétből állhat. Amennyiben a jegyzett tőke ezt az összeget meghaladja, akkor lehetőség van arra, hogy vegyes típusú tőkeszerkezetként az alapító készpénzt és apportot is szolgáltatson. A vagyoni betét értékéről az alapító a bejegyzés iránti kérelemben nyilatkozik. A pénzbeli és a nem pénzbeli hozzájárulást az alapításkor teljes egészében rendelkezésre kell bocsátani.

A létesítő okirat opcionális elemei

☞ Működés időtartama. Abban az esetben, ha az egyéni céget határozott időre alapítják, vagy működését feltételhez kötik, akkor az alapító okiratban erről is kötelezően rendelkezni kell. Amennyiben a létesítő okirat a határidő tekintetében rendelkezést nem tartalmaz, akkor azt vélelmezzük, hogy az egyéni cég határozatlan időre jött létre.

☞ Könyvvizsgáló működése esetén a könyvvizsgáló nevét, lakcímét, illetve a cégnevét, székhelyét a létesítő okiratban fel kell tüntetni.

☞ Amennyiben az alapító lehetővé teszi év közben az osztalékelőleg fizetését, akkor az erre vonatkozó rendelkezést a létesítő okirat tartalmazza.

☞ Cégvezető választása esetén a létesítő okirat az erre vonatkozó adatokat is tartalmazza.

Az alapító okirat szerződésminta megfelelő kitöltésével is elkészíthető. Ebben az esetben az alapító okirat tartalmát kizárólag a kitöltött szerződésmintában foglalt rendelkezések alkotják.

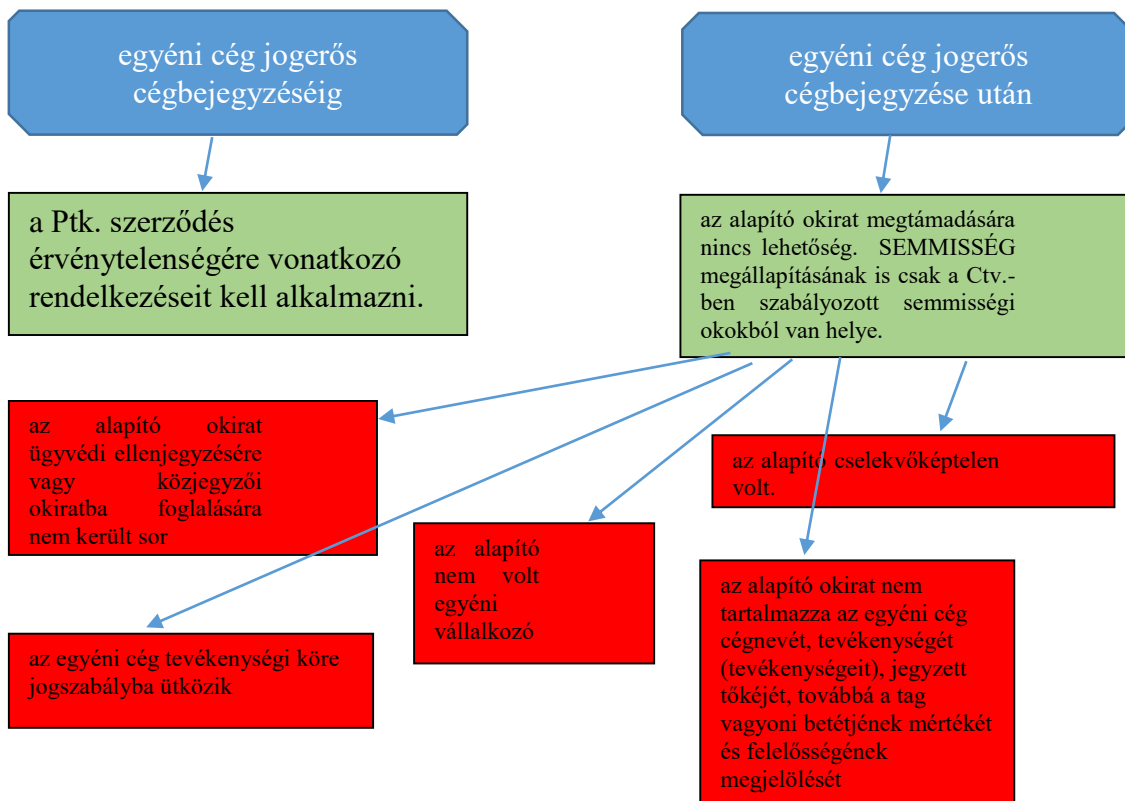
A létesítő okiratot - és annak mellékleteit - az aláírását követő harminc napon belül a jogi képviselő bejegyzés és közzététel végett elektronikus úton a székhely szerint illetékes cégbíróság részére benyújtja. Az egyéni cég – a gazdasági társaságokhoz hasonlóan - a cégnyilvántartásba való bejegyzésével, a bejegyzés napján jön létre.

konstitutív hatály

Az egyéni cég feletti törvényességi felügyeletet a cégbíróság látja el.

7. A létesítő okirat érvénytelensége

Az érvénytelenség tekintetében két szakaszt kell megkülönböztetnünk:

Amennyiben a bíróság az alapító okirat érvénytelenségét megállapítja, akkor felhívja az alapítót, hogy az érvénytelenségi okot – amennyiben az lehetséges – orvosolja. Abban az esetben, ha az érvénytelenségi ok nem küszöbölhető ki, vagy az alapító nem akarja az érvénytelenségi okot orvosolni, akkor a bíróság az alapító okiratot hatályossá nyilvánítja, és amennyiben ez szükség akkor átiratban felhívja a cégbíróságot törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatására.

8. Az egyéni cég felelőssége

Az egyéni cég – a gazdasági társaságokhoz hasonlóan – tartozásaiért saját vagyonával felel. Ebben a tekintetben az egyéni cég és a gazdasági társaságok között nincs különbség. Az egyéni cég vagyona által nem fedezett tartozásokért azonban az egyéni vállalkozó korlátlan felelősséggel tartozik. A kkt. tagjához és a bt. beltagjához hasonlóan az egyéni vállalkozó felelőssége is korlátlan és mögöttes: az egyéni vállalkozó vagyona csak akkor lehet végrehajtást foganatosítani, ha az egyéni cég vagyona vezetett végrehajtás eredményre nem vezetett.

Egyéni cég alapítása az egyéni vállalkozóval szemben fennálló követeléseket nem teszi lejárttá.

9. Az egyéni cég megszűnése

Nézzük meg, hogy milyen esetekben szűnik meg az egyéni cég:

☞ Az alapító okiratban meghatározott **időtartam** eltelt. *Abban az esetben, ha határozott időre alapították az egyéni céget, akkor a határidő eltelte után a cég megszüntetését kell kezdeményezni a székhely szerint illetékes cégbíróság előtt. Természetesen a létesítő okirat módosításával az egyéni cég tovább működhet.*

☞ Az alapító okiratban meghatározott megszűnési **feltétel** bekövetkezett. *A fentiek szerint hasonló az eljárás akkor, ha a létesítő okiratban megfogalmazott megszűnési feltétel bekövetkezett.*

☞ Elhatározza a **jogutód nélküli** megszűnését. *Az egyéni cég befejezi a gazdasági tevékenységét, kivonul a piacról, megszűnik, mint gazdasági szereplő.*

☞ Elhatározza **jogutódlással** történő megszűnését. *Ebben az esetben az egyéni cég formát vált. Természetesen az adott gazdasági társaságra előírt törvényi feltételek teljesítése esetén.*

☞ A cégbíróság **megszűntnek** nyilvánítja. *Törvényességi felügyeleti eljárás keretében van lehetősége a cégbíróságnak arra, hogy ilyen súlyos intézkedés alkalmazása mellett elrendelje az egyéni cég kényszertörlését, vagy kezdeményezze a felszámolását.*

☞ A cégbíróság **hivatalból** elrendeli a törlését. *Ebben az esetben sor kerül a cég cégnyilvántartásból való törlésére.*

☞ A bíróság **felszámolási** eljárás során megszünteti. *Amennyiben a cég fizetéseképtelen, akkor a felszámolási eljárás lefolytatását követően sor kerül a cég cégnyilvántartásból való törlésére.*

Az egyéni cég megszűnésével kapcsolatosan utalnánk arra, hogy a gazdasági társaságok esetében ismertett felszámolás, végelszámolás és kényszertörlés szabályait megfelelően alkalmazni kell.

10. Egyéni vállalkozó halála

Amennyiben az egyéni vállalkozó meghal, akkor özvegye, özvegy hiányában, vagy annak egyetértésével örököse az egyéni cég tagjává válhat. Ennek három konjunktív feltétele van:

☞ Az özvegy, vagy az örökös folytatni kívánja az elhunyt egyéni vállalkozó gazdasági tevékenységét és

☞ Ezt a szándékát a cégbíróságnak az ok bekövetkeztétől számított harminc napon belül bejelenti és

☞ A működéshez szükséges, törvényben meghatározott valamennyi feltételnek megfelel.

Elképzelhető, hogy az egyéni cég tagjának több örököse van. Ebben az esetben kivételesen valamennyi örökös az egyéni cég tagjává válhat, de ekkor kötelezően meg kell jelölni azt az örököst, aki az egyéni cég vezető tisztségviselője lesz. Az örökösök a cég tagjává legfeljebb három hónapig válhatnak.

A három hónapos határidő

- ☞ Ha hagyatéki eljárásra nem került sor, az örökhagyó halálától.
- ☞ Hagyatéki eljárás esetén a hagyaték teljes hatályú átadásáról rendelkező hagyatékátadó végzés jogerőre emelkedésének napjától.
- ☞ Öröklési per esetén a bírósági ítélet jogerőre emelkedése napjától számítandó.

A fenti rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell abban az esetben is, ha az alapító tag cselekvőképességének korlátozását, vagy kizárását bírósági ítélet mondja ki. Ebben az esetben a tag nevében és javára törvényes képviselője járhat el.

Akik a téma iránt érdeklődnek, azoknak a szíves figyelmébe ajánljuk:

1. 2009. évi CXV. törvény az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről